

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7ECdo/40/2013
Identifikačné číslo spisu:	6607215167
Dátum vydania rozhodnutia:	12.06.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:6607215167.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, proti povinnej V. bytom L., o vymożenie 598,82 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 17 Er 943/2007, o návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania a jej dovolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. septembra 2012 sp. zn. 2 CoE 168/2012, takto

rozhodol:

Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.

Dovolanie oprávnenej proti výroku uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. septembra 2012 sp. zn. 2 CoE 168/2012, ktorým bolo potvrdené uznesenie Okresného súdu Lučenec z 8. februára 2012 č. k. 17 Er 943/2007-16, o d m i e t a.

P povinnej nepriznáva náhradu trov dovolacieho a odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Súdny exekútor žiadosťou doručenou Okresnému súdu Lučenec (ďalej len „exekučný súd“) dňa 6. decembra 2007 požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie [§ 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“)], a to na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu (zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom v Bratislave, Karloveské rameno 8, IČO: 35 922 761) zo 6. augusta 2007 sp. zn. SR 5525/07. Exekučný súd dňa 11. decembra 2007 vydal pod č. 5606046431* poverenie súdneho exekútora vykonaním exekúcie na základe uvedeného exekučného titulu.

Exekučný súd Lučenec potom uznesením z 8. februára 2012 č.k. 17 Er 943/2007-16 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju. Rozhodol tak podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku majú za to, že exekučný titul bol vydaný v rozhodcovskom konaní, ktoré nemalo prebehnúť, pretože rozhodcovská

doložka o ňom, pojatá do spotrebiteľskej zmluvy o úvere, nebola platne uzavretá. Po preskúmaní rozhodcovského rozsudku, úverovej zmluvy a úverových zmluvných podmienok totiž dospel k záveru, že úverová zmluva je spotrebiteľskou zmluvou a na vec treba preto aplikovať úpravu danú ustanoveniami Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách, ako i Smernicu Rady 93/12/EHS z 5. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej aj „Smernica“). Skonštatoval, že rozhodcovská doložka v zmluve o úvere nebola dojednaná individuálne, čo zjavne vyplýva z jej zaradenia do všeobecných podmienok poskytnutia úveru ako súčasti formulárovej zmluvy. Ďalej bola koncipovaná tak, že formálne naplnila podmienku uvedenú v bode I. písm. q/ prílohy k Smernici Rady 93/13/EHS. Ďalej z povahy samotnej zmluvy o úvere je zrejmé, že subjektom, ktorý bude mať v konečnom dôsledku právo voľby medzi rozhodcovským alebo civilným súdom, bude takmer vždy veriteľ, nakoľko miera jeho práv voči druhej zmluvnej strane v súvislosti s mierou práv a povinností dlžníka zabezpečuje takmer úplnú dominanciu v tomto zmluvnom vzťahu a minimalizuje dôvody na podanie žaloby zo strany dlžníka. Vychádzajúc z ustanovení rozhodcovskej doložky je zrejmé, že oprávnená koncipovaním daného znenia rozhodcovskej doložky sledovala, aby spory boli riešené na súde, ktorý sa nachádza v mieste jej sídla za účelom minimalizácie jej nákladov a reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Tým došlo k narušeniu rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ vzhľadom na značnú vzdialenosť miesta konania ako aj na svoje majetkové a zárodkové pomery sa dostal do zhoršeného zostavenia. Tieto skutočnosti vyhodnotil tak, že rozhodcovská doložka v zmluve o úvere bola už v čase jej uzatvorenia neprijateľnou podmienkou, a teda od počiatku neplatnou v zmysle § 53 ods. 4 OZ účinného v čase uzatvárania zmluvy. Rozhodcovské konanie sa uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán a rozhodcovský rozsudok vydaný v takomto konaní nemôže byť riadnym exekučným titulom. Exekučný súd považoval predložený exekučný titul za materiálne nevykonateľný a absenciu tejto jeho vlastnosti za neodstrániteľnú prekážku brániacu pri vykonávaní exekúcie, a preto podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju.

Proti uvedenému uzneseniu podala oprávnená odvolanie a následne, podaním doručeným súdu 10. augusta 2012, navrhla prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, uznesením z 28. septembra 2012 sp. zn. 2 CoE 168/2012 zamietol návrh oprávnenej na prerušenie konania a napadnuté uznesenie exekučného súdu potvrdil. V súvislosti s návrhom oprávnenej na prerušenie konania (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) s požiadavkou, aby súdnemu dvoru boli predložené prejudiciálne otázky v znení špecifikovanom v návrhu, odvolací súd dospel k záveru, že tento návrh nie je dôvodný, lebo nevznikla potreba stanoviť hranice aplikovateľnosti únieového práva; právna úprava vnútroštátneho práva dostatočným spôsobom umožňuje aplikáciu smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (o odvolaní povinnej proti tejto časti uznesenia odvolacieho súdu Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol uznesením z 30. januára 2013 sp.zn. 6 Co 3/2013; poznámka dovolacieho súdu). V odôvodnení výroku svojho rozhodnutia, ktorým potvrdil uznesenie exekučného súdu, uviedol, že vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie oprávnenej smeruje proti vecne správne uzneseniu súdu prvého stupňa, ktoré treba potvrdiť (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 167 ods. 2 O.s.p. a § 157 ods. 2 O.s.p. Odvolací súd preto postupoval podľa § 219 ods. 2 O.s.p. a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody. Podľa jeho právneho názoru bol postup prvostupňového súdu v súlade so zákonom. Pri posudzovaní exekučného titulu podľa hľadísk vyplývajúcich z § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. správne vychádzal z § 53 ods. 1 a 4 a § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a smernice Rady 93/13/EHS a zisťoval, či úverová zmluva neobsahuje neprijateľnú podmienku. V danom prípade má rozhodcovská doložka charakter nekalej podmienky, ktorá spôsobuje v právach a povinnostiach zmluvných strán značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa - povinnej (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Úverová zmluva, v ktorej je predmetná rozhodcovská doložka, je zmluvou obsahujúcou nekalú podmienku. Aj odvolací súd poukázal na § 45 zákona č. 244/2002 Z.z., ktorý exekučnému súdu ukladá povinnosť zaoberať sa exekučným titulom, a v súvislosti s tým konštatoval, že nekalé zmluvné dojednania sú sankcionované absolútnou neplatnosťou. V takom prípade musí exekučný

súd dospieť k záveru, že rozhodcovský rozsudok nie je vykonateľný exekučný titul. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že exekučný súd je povinný kedykoľvek z úradnej povinnosti posúdiť rozhodcovský rozsudok z hľadiska jeho vykonateľnosti. V danom prípade obsah zmluvného dojednania bráni povinnej hájiť jej práva pred všeobecným súdom a núti ju podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred subjektom, ktorý vopred určila oprávnená. Oprávnená neupozornila povinnú, že spotrebiteľskú zmluvu možno uzavrieť aj bez rozhodcovskej doložky. Povinnosť banky ponúknuť klientovi možnosť riešenia sporov pred rozhodcovským súdom, ktorú banke ukladal zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách, neznamenal, že by banka musela klientovi vnútiť rozhodcovskú doložku. V dôsledku uvedeného zmluva, ktorá je ako celok formulovaná jednoznačne v prospech oprávnenej, zakladá nerovnoprávne postavenie zmluvných strán. Rozhodcovskú doložku preto súd prvého stupňa správne považoval za nekalú a z tohto dôvodu za absolútne neplatnú. Odvolací súd na tomto základe uzavrel, že súd prvého stupňa v danej veci správne posúdil rozhodcovský rozsudok ako nulitný, vydaný rozhodcovským súdom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej doložky. Správny je preto nielen záver súdu prvého stupňa, že ide o nespôsobilý exekučný titul (§ 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku), ale aj záver, že exekúcia je neprípustná a bolo ju potrebné zastaviť (§ 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku).

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie; uplatnila si aj náhradu trov dovolacieho konania. Navrhla tiež odložiť vykonateľnosť napadnutého uznesenia a konanie prerušiť podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložiť prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní. Dôvodila tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., keď súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (§ 237 písm. a/ O.s.p.), v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.), nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.), súd jej svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), keď nevytýčil pojednávanie, hoci tak bol povinný urobiť podľa § 57 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom od 9. augusta 2012. Ďalej uviedla, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), keď súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonával náležité dokazovanie a tiež aj to, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Svoju argumentáciu podrobne a rozsiahlo v dovolaní rozvinula. K uvedeným dôvodom dovolania uviedla, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve uzatvorenej medzi oprávnenou a povinným. Podľa dovolateľky odvolací súd sa odvoláva na nekonkrétne ustanovenia smernice Rady 93/13/EHS a vnútroštátne právne normy, ktoré upravujú režim spotrebiteľských zmlúv. Takéto právne posúdenie trpí základnými vadami jeho nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti, čím porušuje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Podľa názoru dovolateľky, závery odvolacieho súdu (že rozhodcovská doložka spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán ku škode spotrebiteľa, že žaloby, ktorých cieľom je uspokojenie nárokov z úverových zmlúv podáva v zásade len veriteľ úverového vzťahu na ním zvolený rozhodcovský súd, a že spotrebiteľ si len s ťažkosťou mohol byť vedomý následkov uzavretia rozhodcovskej doložky, a preto, vzhľadom na jeho úroveň informovanosti a vyjednávaciu silu, nemožno spravodlivo požadovať, aby porozumel jej významu) nie sú zdôvodnené a preukázané, predstavujú nepreukázanú domnienku súdu, ktorá nemá základ v právnych a skutkových súvislostiach. Uviedla, že podľa právnej doktríny smernica nemá všeobecnú záväznosť ako nariadenie, pretože je adresovaná iba členským štátom a nie všetkým fyzickým osobám. Podľa dovolateľky, ak bola smernica prebratá do slovenského právneho poriadku správne a včas, je nutné aplikovať slovenskú právnu úpravu. Exekučný súd ani odvolací súd sa podľa oprávnenej nevysporiadali najmä s judikatúrou Súdneho dvora EÚ a nezdôvodnili, prečo priamo aplikovali ustanovenia smernice Rady 93/13/EHS. Smernica podľa dovolateľky nepovažuje riešenie sporov zo spotrebiteľských zmlúv v rozhodcovskom konaní za ustanovenie neprimerané a opačné závery oboch súdov sú ich nepreukázanou domnienkou. Ďalej dovolateľka poukázala na znenie smernice Rady 93/13/EHS ustanovení ods. 1 písm. q/ jej prílohy v slovenskom, anglickom, českom, poľskom, nemeckom a francúzskom jazyku a uviedla, že ustanovenie slovenskej verzie uvedeného ustanovenia smernice je nesprávne. Text úniového predpisu je potrebné

skúmať vo všetkých jeho úradných jazykových verziách a vziať do úvahy skutočný úmysel zákonodarcu a cieľ samotného predpisu. Pokiaľ je výklad ustanovenia práva Únie v jednotlivých jazykových verziách odlišný, musí byť toto ustanovenie vykladané podľa všeobecného významu a cieľa právnej úpravy, ktorej je súčasťou. Ďalej (podľa dovolateľky) sa súd nijako nevysporiadal s výkladovými pravidlami uvedenými v smernici Rady 93/13/EHS a nijako nezdôvodnil, prečo považuje rozhodcovskú doložku za neprijateľnú podmienku v Zmluve o úvere. Dovolateľka má za to, že v danom prípade je nutné požiadať, spolu s inými ustanoveniami o výklad pojmu „nekalá zmluvná podmienka“ v kontexte tohto sporu Súdny dvor Európskej únie. Ďalej uviedla, že súd jej svojím postupom odňal (ako účastnícke konania) možnosť konať pred súdom, keď v predmetnom súdnom konaní nerozhodol o jej návrhu na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ a neumožnil jej tak uplatňovať právne argumenty na podporu svojej pozície. Rozhodnutie odvolacieho súdu je neodôvodnené, a preto vôbec nie je zrejmé, akou úvahou súd dospel jednoznačne a nepochybne k tomu, že návrhom oprávnenej sa netreba zaoberať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky predovšetkým nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti (dovolaním) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 243 O.s.p. V rámci následného skúmania dôvodnosti návrhu oprávnenej na prerušenie konania dospel k záveru, že v predmetnej veci nie je daný ani dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s ustanovením § 243c O.s.p., že takýto návrh nie je dôvodný.

V tejto súvislosti treba uviesť, že konanie pred súdnym dvorom o predbežnej otázke má povahu osobitného nesporného a medzitýmneho konania, v ktorom súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o výklade zakladajúcich zmlúv Európskej únie, o platnosti a výklade aktov inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Európskej únie, výklade štatútov orgánov zriadených aktom Rady Európskeho spoločenstva. Toto konanie je inštitútom pôsobiacim v záujme integrácie a zachovania jednoty európskeho práva, pretože súdny dvor v ňom vydáva rozhodnutia o určitých čiastkových otázkach výkladu a platnosti komunitárneho práva, ktoré je potrebné pre rozhodnutie vnútroštátneho súdu vo veci samej.

Ustanovenie § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ukladá súdu povinnosť prerušiť konanie len vtedy, ak dospel k záveru (rozhodol), že požiada súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke, lebo je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie danej veci. Vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a postúpenie návrhu súdnemu dvoru na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť nemá ani vtedy, keď prípadne v určitej veci aplikuje ustanovenie zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť určitý spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny. Ak súd pri priebežnom posudzovaní veci nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva a návrhu účastníka na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. nevyhovie, prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá (v takom prípade) procesné vady konania ani v zmysle § 237 písm. f/ ani v zmysle písm. g/ O.s.p.

Výriešenie právnych otázok nastolených dovolateľkou v tomto konaní patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu bez potreby prejudiciálneho rozhodnutia súdneho dvora. Zo spisu vyplýva, že súdy nižších stupňov neinterpretovali právne normy komunitárneho práva, ktorých výkladu sa dovolateľka domáhala. Postup odvolacieho súdu, ktorý neprerušil konanie v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a nepredložil na posúdenie súdnemu dvoru prejudiciálne otázky predložené oprávnenu, nebol preto v rozpore so zákonom. Aj podľa názoru najvyššieho súdu, zhodného s názorom odvolacieho súdu, nebola otázka výkladu komunitárneho práva pre riešenie daného prípadu rozhodujúca.

Majúc na zreteli uvedené, dovolací súd zamietol návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky potom skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.

3 O.s.p.), či dovolanie oprávnenej smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť a dospieť k záveru, že dovolanie v predmetnej veci nie je prípustné.

Dovolanie možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Keďže v prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, jeho prípustnosť bolo treba posudzovať podľa ustanovenia § 239 O.s.p.

Uznesenie odvolacieho súdu v predmetnej veci však nemožno podriaďiť pod žiaden dôvod prípustnosti vyplývajúci z ustanovenia § 239 O.s.p., lebo odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa nezmenil, ale ho potvrdil a nerozhodoval ani vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Rovnako odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení prípustnosť dovolania nevyslovil a nejde o potvrdzujúce uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, ani o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 1 písm. a/, písm. b/ O.s.p., ods. 2 písm. a/, písm. b/, písm. c/ O.s.p.). Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O.s.p. nie je prípustné.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní, v ktorom bolo vydané, došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani odvolací súd. Dovolanie teda v zmysle týchto ustanovení nie je prípustné.

Právomoc súdu je upravená v ustanoveniach § 7 a § 8 Občianskeho súdneho poriadku; jej nedostatok sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má za následok zastavenie konania a (prípadne) postúpenie veci inému orgánu.

Dovolateľka v predmetnej veci vadu konania podľa ustanovenia § 237 písm. a/ O.s.p. nevyvodzovala z toho, že súdy vôbec nemali právomoc konať a rozhodovať. Ich právomoc v exekučnom konaní nepopierala. Namietala, že súdy sa nesprávnou a ústavne nesúladnou interpretáciou § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a ustanovenia § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní postavili do pozície orgánu vykonávajúceho komplexné preskúmanie exekučného titulu, metódou, ktorá v rámci zverenej právomoci ako exekučným súdom neprináleží. Z uvedeného je zjavné, že dovolateľka namietala nesprávnu aplikáciu a výklad Exekučného poriadku, resp. namietala nesprávne právne posúdenie veci.

Za týchto okolností odvolací súd dospel k záveru, že súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci, keď napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie

súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona (napr. z ustanovenia § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku). Námitka dovolateľky o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p. nie je dôvodná.

Pokiaľ ide o (dovolateľkou namietanú) existenciu prekážky rei iudicatae (§ 237 písm. d/ O.s.p.) treba uviesť, že táto patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec, pričom o tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav (vymedzený žalobným petitom) vyplýva z rovnakých skutočných tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t.j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Pre posúdenie, či je daná táto prekážka nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania; je daná aj vtedy, ak určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený inak, nesprávne či neúplne. Z hľadiska totožnosti účastníkov, nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie. Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie.

Z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci exekúcie oprávnenej proti povinnému pre vymoženie 18 540 SK (615,42 €) s príslušenstvom, na základe rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu (zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom v Bratislave, Karloveské rameno 8, IČO: 35 922 761) zo 6. augusta 2007 sp. zn. SR 5525/07, vedenému na Okresnom súde Lučenec pod sp.zn. 17 Er 943/2007 nepredchádzalo žiadne iné konanie na súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté.

Prekážku rozsúdenej veci pre exekučné konanie netvorí právoplatný rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní, a to ani vtedy, ak exekučný súd skúma, či exekučný titul vydaný vo forme rozhodcovského rozsudku, je materiálne vykonateľný. Z povahy rozhodcovského konania, ktoré je v zákonom vymedzených prípadoch alternatívnou možnosťou k súdnemu sporovému konaniu, totiž vyplýva, že jeho výsledkom môže byť titul, splnenia ktorého sa možno domáhať vykonaním exekúcie.

Vzhľadom na uvedené dovolateľkou vytýkaná vada podľa § 237 písm. d/ O.s.p. konanie nezačala.

Konanie nie je zaťažené ani vadou v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O.s.p., lebo v predmetnej veci nebol zistený nedostatok návrhu na začatie konania. Exekučný súd totiž v danej veci začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, o ktorej bol povinný rozhodnúť do 15 dní od jej doručenia (§ 44 Exekučného poriadku). V tomto prípade z určujúceho - obsahového - hľadiska (§ 41 ods. 2 O.s.p.) zo strany oprávnenej ani nejde o námietku nedostatku návrhu na začatie konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O.s.p., ale o námietku inú, ktorú oprávnená uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti postupu a právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

O odňatie možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) ako o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolania ide v prípade nesprávneho postupu súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým (postupom) sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania, ktoré mu priznáva platná právna úprava za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Dovolateľka konkrétne namietala porušenie jej práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces v zmysle uvedených článkov nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces však nepatrí súčasne aj právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi

názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamená ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

K odňatiu možnosti oprávnenej pred súdom konať a k porušeniu práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd malo (podľa jej názoru) dôjsť tým, že súd prvého stupňa exekučné konanie zastavil, hoci pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky.

Dovolací súd dospel k záveru, že v predmetnej veci odvolací súd i exekučný súd správne posúdili splnenie podmienok pre zastavenie exekučného konania (po predchádzajúcom vydaní poverenia na vykonanie exekúcie).

Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený, a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. platnej) rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky).

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (dohodnutej v spotrebiteľskej veci, t.j. vo veci vyplývajúcej zo spotrebiteľského právneho vzťahu, ktorým je právny vzťah založený právnou skutočnosťou - spotrebiteľskou zmluvou) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom a v danom prípade aj s ustanovením § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní. V tejto súvislosti treba uviesť, že uplatnený postup a prijaté právne závery vyplývajú z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď napr. uznesenie z 10. októbra 2012, sp. zn.: 6 Cdo 105/2011).

Takéto oprávnenie má exekučný súd aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní. V prípade zisteného nedostatku v tomto smere je exekučný súd oprávnený konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd napĺňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 18. septembra 2012, sp. zn.: 5 Cdo 230/2011.

V preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného. Aj dovolací súd sa stotožňuje so závermi odvolacieho súdu a súdu exekučného a v podrobnostiach na ne poukazuje.

Ani ďalšia námietka dovolateľky týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu nie je dôvodná. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

K povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie sa rovnako vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej

republiky v náleze III. ÚS 119/03-30. Vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v ustanovení § 157 ods. 2 O.s.p., v spojení s ustanovením § 167 ods. 2 O.s.p. citovaného zákona. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

V predmetnej veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávanú vec, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Taktiež vysvetlil, prečo sa nestotožnil s námietkami oprávnenej uvedeními v odvolaní. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany oprávnenej. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a že aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p., v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávnenej.

Nedôvodnou sa javí i námietka oprávnenej, že exekučný súd svojím postupom jej odňal možnosť konať pred súdom, keďže na prejednanie veci nenariadil podľa § 57 ods. 5 Exekučného poriadku ústne pojednávanie. Predmetné ustanovenie ale v čase rozhodnutia exekučného súdu (8. februára 2012) účinné ešte nebolo (účinnosť nadobudlo 9. augusta 2012). Na prejednanie odvolania oprávnenej nebol povinný nariadiť pojednávanie ani odvolací súd (§ 214 ods. 1, 2 O.s.p. v znení účinnom do 31. decembra 2012).

V súvislosti s námietkou dovolateľky, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), avšak (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené, mohli by mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Keďže prípustnosť dovolania oprávnenej nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 O.s.p. a neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že v dovolacom konaní mu žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.